

PETROZSÉNY és VIDÉKE

TÁRSADALMI, KÖZGAZDASÁGI ÉS VEGYES TARTALMU HETILAP. — MEGJELENIK MINDEN VASÁRNAP REGGEL.

A lap előfizetési ára:

Egy negyedévre	2 kor.
Fél évre	4 "
Egész évre	8 "
Egyes szám ára	20 fill.

Felelős szerkesztő:
ZÁDORY KÁROLY.

Lap kiadó tulajdonos:
FIGULI ANTAL.

A lap szerelmi részét illető közlemények a »Petrozsény és Vidéke« szerkesztőségéhez; az előfizetések pedig a Kiadóhivatalhoz küldendők.

Hirdetések, valamint nyílttéri közlemények árszabály szerint számíttatnak.

Főgimnáziumunkról.

Folyó hó 5-én a petrozsényi állami főgimnázium 26 növendéke érettségi bizonyítványt kapott.

Kulturális szempontból ennek méltatását nemcsak az aktuálitás teszi indokolttá, hanem ama körülmény is, hogy alig egy évtized előtt még csak mint »pium desiderium« képezte intelligens közönségünk törekvésének tárgyát a négy osztályu gimnázium biztosítása s ime a lelkesedéssel, odaadással, céltudatos kitartással kifejtett küzdelmet, az akkor még nem remélt siker koronázta.

Sok nehézséggel kellett szembeszállani, míg a célt elértük.

Nem lesz érdektelen ismertetni, emlékeztetve hozni a kiindulási pontot, ahonnan középiskolánk a mai stádiumba jutott.

A történeti hűség okából lapunk 1898. évi április 3-iki számának erre vonatkozó vezető cikkéből közöljük a következőket:

»Petrozsény büszkeségének neveztük gimnáziumunkat lapunk egyik mult évi számában. És méltán.

A tanintézetek mennyisége s minősége fokmérője a község kulturális haladása s fejlettségének s az az örömdetes tény, hogy Petrozsény egy közép iskolát fenntart, elvitázhatlan bizonyítéka a község áldozatkészségének és a költségekhez járuló emelkedett gondolkodásának.

Az oktatás, a nevelés fontos kérdése mellett, hazafias érdekek teszik elodázhatlanná a petrozsényi gimnázium ügyének végleges rendezését, mely immár azon stádiumba jutott, hogy ezen nagy horderejű kérdés üdvös lebonyolítása befejezettek tekinthető.

Hány gondos szülőre hat megnyugtatóan az a tudat, hogy gyermeke itthon elnyerheti közép iskolai kiképzését s erről általános érvényű bizonyítványt is nyerhet.

Arra is reámutattunk lapunkban, hogy mely köztekintetek emelik az itteni gimnázium létesítésének kérdését a helyi édekek fölé. Ezuttal tehát annak ismertetésére szorítkozunk, hogy mely fontos intézkedések fogantatosították a végleges szervezést illetőleg.

Vallás és közoktatásügyi miniszter ur önműtsága ugyanis, kiküldte Téglás Gábor h. tankerületi főigazgató urat azon megbízással, hogy az itteni gimnázium létesítése körül a m. kir. kormány nevében tegye meg a célravezető intézkedéseket, A miniszteri biztos ur, szakértő körültekintéssel, ügyszeretettel s lekötelező jóindulattal járt el megbízatásában, mely alkalommal a következő jegyzőkönyvbe foglalattak a megállapodások és rendelkezések:

Jegyzőkönyv, mely felvételte a petrozsényi községi gimnáziumi bizottság 1898. március 22-én tartott

üléséről. Jelen vannak: Andreics János bányáigazgató-elnök, Dombora László alelnök, Nagy Miklós, dr. Rosenberg Ignác, Róth Flóris, Schreiner József, dr. Schulek Jenő, bizottsági tagok; továbbá Téglás Gábor h. főigazgató, miniszteri biztos és dr. Simon Gyula bizottsági jegyző.

Andreics János bányáigazgató, — elnök az ülést megnyitja s üdvözlölvén Téglás Gábor h. főigazgató miniszteri biztos urat, felfejti ezen iskola keletkezése s eddigi fennállásának körülményeit, előadja mindazon indokokat, melyek ezen iskolának, mint kulturális és hazafias faktornak rendezését követelik s egyuttal az ügyet a miniszteri biztos ur hathatós pártfogása, jóakaró támogatásába ajánlja. Előadja, hogy Petrozsény és a Zsilvölgy általában az utóbbi időben, mily rohamos fejlődésnek indult s vázolja azon bekövetkező állapotokat, amelyek itt egy magasabb kulturális intézet létesítését okvetlen szükségessé teszik. Petrozsény községe az, hogy a meglevő magángimnázium községi, s illetve állami jellegű intézetté átalakítván a Zsilvölgy most már elodázhatlan szükségletének megfelelőhessen. Ugy a község, mint az érdekelt iparvállalatok, amelyek napról napra szaporodnak s a többi magánérdekeltek semmifele áldozattól sem riadnak vissza, hogy ezen óhajuk testet ölthessen.

Téglás Gábor miniszteri kiküldött örömenek ad kifejezést, hogy a Miniszter Ő Excellenciája folyó év 12734. sz. magas rendeletével őt ily fontos küldetéssel megbízni méltóztatott.

Küldetéséhez képest megvizsgálta az iskolát, annak tanmenetét s általában megelégedésének ad kifejezést. Meghajol az elnök által előadott érvek előtt s mindenben hozzájárul azokhoz. Tudomására hozza a bizottságnak azon rendkívüli jóakarót, amellyel Ő Excellenciája a Kultuszminiszter ur ezen ügy iránt viseltetik. Határozott ígéretek tenni felhatalmazva nincs, annyit azonban tudomásul hozhat, hogy felszerelésre 1000—1200 frt. s állandó évi segélyül 1500—2000 frtot remélhetőleg megkap a bizottság.

Ami az intézet végleges rendezését illeti véleménye az, hogy a község 1900-ig egy megfelelő épületet állítson fel, amelyet első s főkelléknek tart arra nézve, hogy a miniszter az iskola állami szervezését fogantatosítsa.

Felkéri a bizottság tagjait, hogy e tárgyban nézeteket adják elő.

Dr. Rosenberg Ignác bizottsági tag konstatálja azt, hogy Petrozsény községe majdnem kivétel nélkül a gimnázium létesítését óhajtja, mint amely az itteni igények és szükségletnek leginkább megfelel. A polgári iskolának itten létjogosultsága egyáltalán nincs.

Róth Flóris b.-tag megjegyzi, hogy a nőnevelés is fontos kérdés sőt talán bizonyos szempontokból fontosabb a finevelésnél: tekintettel azonban arra, hogy a nőnevelésről Petrozsény igényeihez mérten már eddig is gondoskodva van; a polgári leányiskola kérdését most elodázandónak tartja s minden igyekezettel a gimnázium mielőbbi megvalósítását tekinti Petrozsény feladatának.

Ezen nézethez hozzájárul Téglás Gábor miniszteri

biztos is s a bizottság egyhangulag ily értelemben állást foglalván ez határozatul kimondatik. s. t. b.

A jegyzőkönyv közlésével egyrészt az ügy rendkívüli fontosságát kívántuk dokumentálni, másrészt az intézkedések hű ismertetésével az érdeklődő közönséget tájékoztatni.

Meggyőzően világítottuk meg gimnáziumunk ügyének miben állását, hogy eloszlassuk a kétkedéseket s megnyugtassuk az aggóda érdeklődő közönséget.

A közvéleménynek adtunk kifejezést 11 év előtt a fentiek közlésével. Az általános örömet tolmácsoljuk most, midőn a nyilvánossági joggal felruházott s államosított főgimnáziumunkból érettnak nyilvánított ifjak első ízben lépnek életpályára s beteljesült a gondos szülőknek ama vágyodása, hogy felügyeletük alatt helyben végezhetik gyermekeik a középiskolát.

Most már méginkább Petrozsény büszkeségének mondhatjuk főgimnáziumunkat.

Vármegyei tanítógyűlés.

Hunyadvármegye tanítóokara évi megyei gyűlését e hó 4.- és 5.-én Vajdahunyadon tartotta meg. A két napig tartó gyűlésen kétszáz tanító veit részt. Nagy munkaprogrammal kezdtek meg a tanácskozásokat vármegyénk tanítói, de az idő rövidsége miatt azért több igen fontos és aktuális tárgy maradt a jövő ülésre, amely csak egy év múlva lesz megtartva. A Zsilvölgyből az állami tanítók majdnem teljes számban, a társulatiak közül is számosan rándultak le Hunyadra. Ugy az állami, mint a társulati tanítók meglehetően elégedve nemcsak a szíves fogadtatással, de az ott végzett munka eredményével is.

A tanítók nagyobb része pénteken reggel 7 órakor érkezett meg Vajdahunyadra. Az állomástól azonnal szállásaikra siettek, hogy átöltözködjék a hivatalos fogadtatáson, mely délután egy órakor történt, részt vehesének. A fogadtatás, amilyen szíves, épen oly nagy arányú is volt. A kivonult gyári zenekar a »Hunyadi induló«-t játszotta, ennek a hangjainál robbogott be a tanítókkal jövő második vonat. Az állomás épülete előtt rengeteg nép gyűlt össze, várva az érkezést. A tanítókat pompás beszéddel üdvözlötte a járás főszolgabírája, ki a közönség és a hunyadi gondnokság nevében szölt. Erre a beszédre a vármegyei tanító egyesület elnöke, Csighy Sándor felelt, megköszönve a lelkes fogadtatást, amelyre igyekeznek érdemeiket szerezni a vármegye tanítói.

Délután (4.-én) 10—12 óráig választmányi gyűlés volt, ahol folyó ügyek intéztettek el. A nagy gyűlésnek első része délután három órakor kezdődött, hogy csak hat órakor érjen véget. Ezen a gyűlésen a legfontosabb tárgy volt, az alapszabályok módosítása. Amely több hozzá szólás után kevés változtatással indítványt tevők stílizálása szerint lett elfogadva.

Este 8 órakor programos ismerkedő estélyre gyűltek össze a közgyűlés tagjai. A »Strausz«-féle vendéglő nyári kertjét zsufolásig megtöltötte a város községe, ugy

Reggelizés előtt fél pohár
SCHMIDTHAUER-féle

Használata valódi áldás gyomorbaajosoknak és székszorulásban szenvedőknek.

Igmándi

késérűviz

Az elrontott gyomrot
2—3 óra alatt teljesen
= rendbe hozza. =

Kis üveg ... 40 fill.
Nagy üveg ... 60 fill.

hogy alig lehetett helyet kapni az asztaloknál. A műsoros estélyt özv. *Debreceyné* urnő színes szavazata vezette be, amelyet a közönség tapsal honorált. Ez után *Bria Volumnia* urnő magyar nótákat adott elő kellemesen csengő hangon, nagyon sok érzéssel. Az előadást meg is kellett ismételnie. Majd özv. *Debreceyné* urnő zongora kísérete mellett *Szentpéteri* vajdahunyadi tanító adta elő, *Kovács* Gyula: Hajnal uram, e költeményét elég ügyesen. A műsoron este befejezéséről egy fiatal gyári tisztviselő, *Berec* Vilmos úr gondoskodott, aki rengetek kuplét adott elő, megérdemelt tapsot aratva. Az előadás után táncra perdült a fiatalság s csak a hajnal vetett véget a kellemes estélynek.

Szombaton, 5.-én reggel 9 órakor nyitotta meg *Csigy* elnök helyett a gyűlést *Salló* Károly alelnök. Ez volt a gyűlés érdekesebb része. Az öt pontból álló programnak azonban csak három első részét tudták tanítóink letárgyalni, az idő rövidsége miatt. Az első felolvasást tartotta *Bokor* Irma szászvárosi áll. polgári leányiskolai tanítónő, aki a ma már szelvényben használt természet után való rajzolatát mutatta be bősémmellettés közben, igen ügyesen. Az ügyes felolvasás tartalmazta az egész elemi iskolai rajzanyag, iskolai feldolgozásainak vázlatát. Felolvasó tanítónő a fokozatokat feltüntető rajzgyűjteményét is bemutatta a jelenlévőknek. A felolvasáshoz többen hozzászóltak s köszönetet mondtak a felolvasónak fáradozásáért. A második felolvasást *Berecki* Lajos áll. igazgató-tanító tartotta, aki a gyermek védelemről talpra esetten értekezett. Ennek a megbeszélése után egy régen vajdud ügy, s népdal tanítás megbeszélése került színpadra. Arról van szó ugyanis, hogy tanítók kis, de szívós része nem akarja bevenni a népdalt a népiszkolába, mert az szerelemről szól, mert abban, »rózsám, »babám« stb. kifejezések vannak, ami — szerintük — erkölcselen. Erről a tárgyról mondta el véleményét *Csesznik* Emil áll. tanító érdekes felolvasása keretében. A felolvasás oda mutatott, hogy a népdal, vagy az eredeti szöveggel, vagy sehogyse legyen tanítva. A tanítónak csak azt lehet bevenni az iskolába, ami igaz, ami magyar lélekkel fakad. Profan kézzel tehát meghamisítani ott, ami nekünk drága kincsünk, nem hogy nem szabad, de bűn. A megindult polemikában aztán többen vettek részt, de értékesebb beszédet *Sarudi* tanítóképző intézeti igazgató, *Dénes* tanfelügyelő, *Vass* társ. igazgató-tanító, és *Károlyi* Lajos társ. tanító, részint pró, részint kontra mondtak. A közgyűlés aztán úgy döntött, hogy a magyar népdalt eredeti szövegével, az iskolába bevenni. Szó volt a kotaszerinti tanításról is, a hallás utáni tanítással szemben. A vélemények inkább a hallás utáni tanítás felé hajlottak. Az azonban bizonyos, hogy a fő az eredmény. A felsorolt három felolvasás és az után következő eszmecsere egy óra után ért véget, amikor is asztalhoz ültek a jelenlévők, hogy a fáradságukat kipihenjék a fehér teríték mellett. A közös ebédet részt vett Vajdahunyadi intelligenciájának színe, java. Ott volt a járás főszolgabírája, *Lányi* felügyelő, gyári igazgató helyettes, *Nagy* Lajos járásbíró, a városi kapitány, mint helyettes polgármester a város képviselőjében, több mérnök és tisztviselő. Különösen sok szép asszony és lány. A pohárköszöntők sorát *Csigy* elnök nyitotta meg, a királyt éltetve. *Szentpéteri* a közoktatásügyiminisztert köszöntötte és intímványozza, hogy Apponyi grófnak távirat menesztessék. Hivatalos szónokok voltak *Salló*, *Csüros*, *Károlyi*, *Csesznik* és *Vass* tanítók. Eme beszéde után még több beszédet is mondtak, amely után asztalbontás. Meg kell említenünk, hogy a ugy műsoros ismerkedő estélyen, mint a közös ebéd a gyári zenekar szórakoztatta a közönséget bravúros játékkal.

A gyűlés után megnézték a tanítók a híres Hunyadi-várat és a vasgyárat. Mind a kettőnél szíves kalauzálást találtak az érdeklődők.

Este hét órakor az induló vonattal indultak haza Hunyadvármegye tanítás ügyének harcosai, tapasztalatokban gazdagodva és emlékekben bőven.

K.

KÜLÖNFÉLÉK:

Esküvő. *Halász* Andor petrozsényi kereskedő f. hó 20-án d. u. 5 órakor tartja esküvőjét *Molnár* Ella urleánnyal.

Esküvő. *Halbreich* Albert f. hó 21-én d. u. 1 órakor tartja esküvőjét *Vulkánban* *Salamon* Nelli-vel, *Salamon* Ignác kedves leányával.

Éretteknek nyilvánítt ifjak. Vezető cikkünkben említett tesztünk arról, hogy a petrozsényi állami főgimnáziumban az első érettségi vizsgát véget ért. Az eredményt alábbiakban ismertettük: Jelesen érettek: *Andreics* Jenő, *Bazilly* Mihály, *Janza* Piusz, *Weitzner* Leó. Jól érettek: *Grausam* Ferenc, *Molnár* Jenő, *Neumann* Kálmán, *Sztanka* Szilárd. Érettek: *Bács* János, *Bródy* Zoltán, *Dombora* Kálmán, *Farkas* Farkas, *Fodor* Endre, *Gruber* Leó, *Herceg* Sándor, *Jár* János, *Jeckel* József, *Pekurár* Valér, *Petrascics* Lajos, *Rosenberg* Imre, *Rotter* János, *Tantó* Gyula, *Weisz* Manuel, *Benivoy* László, *Rákos* Lajos, *Rostás* János. Nyolc ifju egy-egy tantárgyból elégtelennek találta, szeptember hó elején Nagyszébenben javító vizsgát tettek s bizonyára tesznek is, és így azok is eljárájuk biztosításához szükséges minősítést elnyerhetik s egyebet nem veszítenek, minthogy a szünidőtt gondatlanul nem tölthetik, hanem egész buzgalommal készülniök kell abból az egy-egy tantárgyból, amelyből kielégítő eredménnyel nem tettek vizsgát. Ez mindenesetre sokkal könnyebb feladat, mint az összetantárgyakból érettségit tenni. Így méltatva az érettségi vizsga eredményét, az igazán kedvezőnek mondható, mert azok, akik egy-egy tárgyból pótvizsgát tesznek, tulajdonképpen nem buktak, csak pár hónappal később kapnak érettségi bizonyítványt s ha ezen idő alatt szorgalmasan tanulnak, bizonyára meg is kapják.

Templomszentelés. Aninosza bányatelepen a felépült görög-keleti kis templomot f. hó 6-án délelőtti *Dr. Popesku* Kornél hátszegi főesperes, *Stanca* Ávrám petrozsényi és *Stanca* Sebestyén vulkáni lelkészek assztálása mellett ünnepélyesen felszentelte. Maradandó cselekménye ez a petrozsényi bányai igazgatóságnak, de különösen *Roth* Floris bányai igazgatónak, ki oly atyailag és bőkezűen gondoskodott arról, hogy immár a görög-keletieknek eme szent helye felépült. *Frosch* Pál bányagondnok, *Hoboth* Á. József róm. kath. plébános, valamint az altisztikar teljes számban szintén részt vett e lélekemelő ünnepélyen. Ennek megtörténte után, a Krausz-féle vendéglőben egy 100 terítéki banket következett, hol több pohárköszöntő hangzott el, melyekből különösen kiemelendő a *Dr. Popesku* Kornél főesperesét, ki hazafisága szoros és teljes egyetértésre, testvéri szeretetre buzdította a nagyszámban megjelent híveket. Hogy ily gyorsan felépült a templom *Jaschek* Ferencz építőmester érdemének tudandó be.

Aninoszán a római katolikus templomnak az alapfalait már lerakták és rövid időn belül teljesen feljelen fel lesz építve.

Az érettségizett ifjak által f. hó 7-én a bányatársulat vendéglátó épülete nagytermében rendezett táncestélyen szép számú intelligens közönség vett részt s hajnalig jól mulatott.

A petrozsényi áll. el. népiszkolánál az évrő vizsgák a következő rendben fognak megtartatni: június 14-én délelőtti vallásvizsgák, délután az ismétlők vizsgája. Június 15-én délelőtti 8—10-ig az I.-s leány osztály vizsgája, 10—12-ig a II.-ik fiu osztály vizsgája, délután 2—4-ig a III.-ik vegyes osztály vizsgája. Június 16-án délelőtti 8—10-ig az I.-s a) fiu osztály vizsgája, 10—12-ig az I.-s b) fiu osztály vizsgája, délután 2—4-ig a II.-ik vegyes osztály vizsgája, 4—6-ig a IV.-ik vegyes osztály vizsgája. Június 17-én délelőtti 8—12-ig a III., IV.-ik fiu osztály vizsgája, délután 2—6-ig az V., VI.-ig vegyes osztály vizsgája. Ezt követi az évrő ünnepély. A magánvizsgák június 18-án délelőtti lesznek. Az igen

t. szülőket és más érdeklődőket ez uton is szívesen meghívja az igazgatóság.

A szentferencendi nővérek petrozsényi polgári- és elemi leányiskolájában az évrő nyilvános vizsgák sorrendje: Június 19-én vallásvizsgák d. e. 8—10-ig az I—IV. elemi osztályban s 10—12-ig az I—IV. polgári leányosztályokban; 21-én d. e. 8—12-ig osztályvizsga az I—II. polgári, 3—5-ig az I—II. elemi osztályban; 22-én d. e. 8—12-ig a III—IV. polgári d. u. 3—5-ig a III—IV. elemi osztályban; 23-án d. e. 10 órától 12-ig zenevizsga és záróünnepély. Ugy az osztályvizsgákon, valamint a zenevizsgán és záróünnepélyen szívesen látja a szülőket és a tanügyiránt érdeklődőket a szent-ferencendi nővérek tan- és leánynevelő-intézetének igazgatósága.

Köszönetnyilvánítás. Mindazoknak akik mult hó 28-án a villámcsapás által meggyúlt istálonál az oltásnál közreműködtek, de különösen a tüzoltóság-nak és annak vezetőinek ez uton mond halás köszönetet Szokol Vavul gö. kel. lelkes.

Bot és szivar, mint szimbólum. Sápadt ifjak jó kedvűen sétálgattak Petrozsény utcáin a mult héten, kezükben új sétatálcák s szájukban harisnyás-szivar, vagy cigareta füstölgött. Ugy a bot, mint a szivar használata elárulta, hogy nincsenek hozzá szokva. Pár nap előtt még könyvekkel a hónuk alatt, vontatott léptekkel menedégtel az utcán s most, mintha mindegyiket kicserélték volna, arcukon az önértet büszkesége mosolyog s szinte tüntetőleg eregetik a füstgomolyokat s forgatják a sétatálcákat. Ezek a most érettségizett ifjak, akik az iskolai szabályok tilalma alatt nem dohányozhattak (legalább nyilvánosan) s bottal nem járhattak. És most már csak azért is gyönyörűséget találnak benne, mert eddig tiltva volt. Most győződnek meg a: »Nitimur in vitum«, eddig elméletben ismert igazságáról. No, meg azt a hiúságot is indokolva látjuk, hogy igazolják a mások előtt, hogy már érettek ifjak. Az érettségi bizonyítványt nem tűzhetik kalapjukhoz, mint a besorozott újoncok a bokréját. A ruházatot se változtatják a változott helyzethez mérten, mint a serdült lányok, midőn hosszú ruhát kapnak. Ezeknél a hosszú ruha szimbolizálja az érettséget, melyhez sokkal könnyebben jutnak, mint az ifjak a dohányszár és a bot használat szabadalmához. Sokat fáradoztak, izzadtak, drukkoltak érte, míg joggal elmondhatják, hogy most már: »semmik«. Igen mert már nem tanulok, még nem egyetemi polgárok. De lehetnek valami. És ez a cél. Nyílt a pálya, kezükben a menetjegy s reméljük, hogy a felsőtanintézetekben is büszkeségei lesznek főgimnáziumuaknak.

Köszönetnyilvánítás. A folyó év május hó 29-én a görög-keleti-román nőegylet által rendezett táncmulatság alkalmával felülizettek a következők: *Dr. Olariu* Miklós 10 kor., *Nikolaevits* Plató 7-60 kor., *Vasina* Anna 5 kor., *Moise* Jonuți 4-80 kor., *Czihovszky* Ferenc 3-80 kor., *N. N.*, 3 kor., *Lengyel* N., *Bota* András 2-40 kor., *Marginean* Mari, *Petrasca* Anna 2—2 kor., *Stanca* Ávrám, *Socol* Miklós, *Honan* János, *Cráinic* Miklós, *Boldizsár* Miklós, *Todea* Eulóp 1-60—1-60 kor., *Vanc* Nicodém 1-80 kor., *Kerekes* József, *Droblits* Vince, *Mester* Péter 1-20—1-20 kor., *Marnai* Kati, *Vásárhelyi* György, *Blajan* Anna, *Gaál* Samu 1—1 kor., *Martinek* Károly, *Nan* János, *Fic* János, *Nárdei* Ottó, *Macsak* Antal, *Lonic* Zsófi, *Constantin* György, *Rätz* Tamás, *Lobonc* Máté, *Szabó* István, *Oprits* Károly, *Petru* Iacab 0-80—0-80 kor., *Bianki* Toni, *Paulacher* József, *Csucs* N., *Furca* József 60—60 fill., *Deák* János, *Füzér* Kálmán, *N. N.*, *Deák* János, *Onyer* Emma 20—20 fill. A tiszta jövedelem 210 kor. 26 fill. A fent nevezettek szíves jóakarataért ez uton is köszönetet mond a rendezőség.

Öngyilkosság. *Weisz* Mihályné szül. *Póka* Julianna folyó hó 7-én kénes gyufáról a foszfór leázattatta s az eként megmérgezett vizet megitta. Három napi halálusa után nagy kínok között meghalt. A gyor-

Phönix Biztosító Társaság :: kerületi főügynöksége

PETROZSÉNY, iroda az ipartestület mellett *Krausz* József házában.

Biztosításokat köt az ember életére, tűz, baleset, jégkár, valamint betörés ellen.

Felvilágosítással a főügynökség szívesen szolgál, hol a díj-fizetések is eszközöltnének.

san alkalmazott orvosi segély nem menthette meg. A méregital torkát, száját s gyomrát összegegette. Elkeseredésének okát családi vizsályt említett, mely elől a halálban keresett menedéket.

— **Pályázat.** A bányá- és kohóművek számára felvigyázókat, altiszteket és mestereket képző selmecbányai m. kir. bányásziskolán, hol a tanulók ávenként szeptember hó elejétől a következő évi június hó végéig tartó három évi tanfolyamon nyernek kiképzést, az 1909/10. tanévre több kincstári tanuló, évenként kétszáz negyven K ösztöndíjjal vétetik fel. A bányaiskolába felvételt kívánók sajátkezűleg írt folyamodványaikat, még pedig ösztöndíjért folyamodók ez évi július hó 10-ig, a magántanulókat felvételtől óhajtok folyó évi augusztus hó 4-ig az előjáró m. kir. bánya vagy kohóhivatal, avagy a bányá-, vagy kohóbirtokos útján az m. kir. bányagazgatóságához küldjék be és kétségtelen hitelességgel mutassák ki: hogy 17. életévüket már betöltötték és nőtlenek, hogy ép erős, egészséges, munkához szokott és edzett testalkattal bírnak, hogy katonai kötelezettségüknek eleget tettek-e vagy nem. Ösztöndíjért folyamodó ifjú vagyontalanságáról hiteles alakban kiállított bizonyítványt is tartozik bemutatni. Magán tanulókat felvételtől óhajtok ifjú köteles okmányokkal bizonyítani, hogy szülői vagy gyámja az évi ellátási költségeket pontosan és rendszeresen viselik. A bányaiskola előkészítő tanfolyamába oly ifjak vétetnek fel, kik az elemi népiskola 6 osztályát jó sikerrel végezték és kimutatták, hogy valamely bánya, vagy kohóműtelepnél munkában állottak és itt két évet úgy töltöttek, hogy ezen munkaidő két harmadán át tényleg és szakadatlanul kézi munkával, egy harmadán keresztül pedig irodai és számviteli teendők teljesítésével foglalkoztak. A bányásziskola közös tanfolyamába ellenben csak oly ifjak vehetők fel, kik a közép iskolák (gimnázium, reáliskola, polgári iskola) alsó négy osztályát sikeresen végezték és valamely bánya vagy kohóműnél legalább egy évig munkában állottak, ott tizenegy (11) hónapon át kizárólag kézimunkával foglalkoztak, egy hónapon keresztül pedig irodai és számviteli szolgálatra alkalmaztattak. Érdeklődőknek a selmecbányai magy. kir. bányagazgatóság bővebb felvilágosítást ad.

— **Az orsz. művezetők petrozsényi fiókja** által f. hó 5-én este 9 órakor a Wagner-szálloda nagytérképében rendezett hangverseny a lapunkban közölt program szerint kevés közönség előtt folyt le, pedig az igazán élvezetes zenei produkció megérdemelte volna a művelt közönség érdeklődését. A bányatársulati zenekar ezúttal is osztatlan tetszés mellett adta elő a klaszikus zenei alkotásokat. Hangverseny után reggelig tartó kedélyes táncmulatság volt.

— **A petrozsényi és járási ipartestület** által f. hó 6-án rendezett nyári mulatság iránt ugy Petrozsény, valamint a vidék közönsége részéről rendkívüli érdeklődés nyilvánult. D. u. fél 2 órakor a gyulafehérvári ezred zenekara harsogó indulóval vonult végig a Kossuth Lajos-utcán az állomáshoz honnan 2 órakor indult a zsúfolt különvonat Szurdokba, hová egész délután robogtak a fogatok. Hat órakor megereedt az eső és a sokaság szinte fejvesztetten menekült fedél alá és a livazényi állomáshoz azt gondolván, hogy 8 óra után különvonattal visszatérhetnek. A különvonatról azonban szó se volt s átázva, sárban, vízben evickélve térték vissza azok, akik a különvonatra számítottak. Este a Wpigner-szállodában volt a táncmulatság, mely reggelig tartott.

— **Gyermekekizás Petrozsényben.** Ha végig tekintünk a petrozsényi járáshoz tartozó nagy bányavidéken, úgy látni fogjuk, hogy nagymérvű építkezések folynak és ezen építkezések többnyire vállalkozók kezeiben vannak. Tisztelet a kivételeknek, egyesek egyenes bünt követnek el a gyermeknevelés terén azáltal, hogy 10—14 éves leány- és fiugyermekeket fogadnak munkába »malter és téglá hordásra.« Ezen serdülő gyerekeknek nem itt a helye, hanem az iskolában. E durva munka káros hatással van a gyermek fejlődésére, de — ami fő — lelkiileg is megromlik, erkölcselén lesz, egy rövidke nap alatt odavész, mivel e munkahelyeken ocsmány, durva, piszkos beszédeket hall és olyan dolgot is lát, mit gyermeknek látnia nem szabad. Hogy 13 éves fiúcskát tanoncnak felvenni nem szabad, mert fejletlen, törvény tiltja, de kőműveseknél dolgozni szabad; egy 12—13 éves leány gyermeket pesztrának lsten ments! nem kapsz, de kőműveseknél maltert, téglát stb. stb. hordani tucat számmal találhatni, tény az, hogy az ilyen gyermekek az ilyen szabad, léha életet inkább szeretik, mint az iskolában való nemes foglalkozást, mert előbbi fizetve is lesz napi 50—60 fillérrel, utóbbi pediglen éppen e miatt kong az ürességtől. Ezen segíteni kell, drácoi szigorral meg kell büntetni úgy a szülőket, valamint a munkaadót, egyszer s mindenkorra véget kell vetni az ilyen bűnös manipulációnak. Az erre hivatott hivatalos egyének nemes cselekményt követnének el akkor, ha szemlét tartanának az egyes építkezéseknél és az ilyen visszas állapotokat azonnal megszüntetnék, lehet hogy talán így is lesz — adja lsten!

— **A pálinka előhalottá tett egy családost, munkaképes embert, kinek lelkét ölte meg a méregital.** Szám-talan esetet említettünk, midőn az erkölcsi érzék annyira elajult a pálinka hatása alatt, hogy állati kegyetlenség-gel vittek véghez az emberi élet és testi épség ellen hajmeresztő bűntetteket. Legutóbb a tébolyda szánandó lakójára lett egy ember, akiben a családfentartói kötelesség érzete élt, de a pálinka ezt is kiölte belőle. *Spitska* Ignác bányamunkás annyira nekiadta magát a pálinka ivásnak, hogy elméje elhomályosult. Folyó hó 7-én a Zsilpart kavicsos fővényében kézzel oly mély gödört vajt, hogy abban elrejtőzhetett. Az a rögeszméje hogy üldözik, a vízbe akarják fojtani; azért rejtőzött a a gödörbe, honnan alig bírta kivonszolni s mekötözve a társulati kórházba beszállítani, hol gondos ápolás s orvosi gyógykezelés alávetett, de oly nagyfokú delirium tremensben szenved, hogy kigyógyulásához alig van remény. Ő is a pálinkának szánalomra méltó áldozata.

— **A növendékmarhahus árusításáról** a jövőben való alkalmazkodás céljából a földm. miniszter rendetletet adott ki melyszerint a husvizsgálat tárgyában kiadott rendelkezés értelmében a két hónapos kort, illetőleg a kivételesen a hat hónapos kort meghaladott, de a teljes fejlettséget még el nem ért szarvasmarha husa csak mint növendékhus árusítható oly mérszárseken, ahol ezzel együtt még csak bivalyhus mérhető ki. A növendékhus kimérését korlátozó ezen rendelkezés kettős célt szolgál. Megóvni kívánja ugyanis egyfelől a fogyasztóközönség jogos érdekeit, nehogy borju, vagy marhahus-ként csekélyebb tápláló értékű növendékhus vásároljon, másfelől pedig közgazdasági érdeket van hivatva elő-n.ozdítani azáltal, hogy a növendék marhahusnak valódi értékét meghaladó árban, nevezetesen borju, vagy marhahus árában való kimérését megakadályozván, a növendékmarha okszerületen pusztítását meggátolja s nincs semmi akadály annak, hogy a növendékmarhahussal és bivalyhusal együtt a juh és kecskehus is kiméréssek, abban az esetben pedig, ha a hus-iparos a szuróipar gyakorlására is jogosított a sertéshús kimérése is megenged-tessék. A növendékmarhahusok jellegének kellő biztosítása érdekében azonban szükséges, hogy ilyen esetekben a mérszárseken kívül alkalmazni szokott és az egyes husfélések feltüntetése szolgáló táblák elsősorban a »Növendékmarhahus« illetőleg »Bivalyhus« felirást visel-jék és hogy ezen felirás betűi a többi husfélések neveit jelző betűknél felényivel nagyobbak legyenek.

Szerkesztői üzenetek.

K. L. Vulkán. Nemcsak megbizzuk, de kérjük. A másik ügyben tévedés van, mert Giambrinusnak semmi szerepe sincs a rendezésben.

Szegény fia Petrozsény. Igaza van, hogy a most teendő lépésétől függ existenciája, egész életboldogsága. Most tette le jó sikerrel az érettségét az itteni főgimnáziumban. Meg van tehát a jogosítványa, hogy életpályát válaszson, de nincsenek meg az anyagi feltételek, mert szegény. Nagy baj, de ez ne ejtse kétségbe. »Nincs veszve bármely sors alatt, ki el nem csüggedett.« Igaz, hogy most volna igazán szüksége anyagi támogatásra, de ha se szülei, se rokonai nem tehetik, még megszerezheti más-hol is a segélyt. Ön orvos szeretne lenni. Ehez érez magában kiváló hajlamot. Nagyon szép és biztos jövőt ígérő pálya annak, akiben meg van a hajlam, a hivatottság, a rátermettség. De mert egyetemi tanulmányainak befejezéséhez nincsenek meg a szükséges anyagi eszközök s amennyiben tanácsért hozzánk fordult, a következőket ajánljuk figyelmébe: — A közös hadügy-miniszter az ausztriai és a magyarországi egyetemeket látogató orvosnövendékeknek tanulmányuk befejezésére segélyt nyújt, ha a növendék kötelezi magát, hogy a tudori oklevél elnyerése után hat évig a hadseregben szolgál, mint főorvos. A segély az 1—4. tanévben éven-kint 600 korona, az ötödik évben a 14 havi szolgálati időre felosztva 1000 korona és vizsgálati előleg 500 korona. A doktori oklevélet a 28-ik életév betöltése előtt meg kell szerezni. Ha a katonai kórházban töltött felévi egyévi önkéntesi szolgálat is teljesítve lett, akkor kérheti az illető a rendes szolgálatra való beosztását a hadügyminisztériumnál. Egy újabb intézkedés szerint oly kész gyakorlóorvosok, kik a katonai szolgálatot is teljesítették már, azzal vétetnek fel a tényleges szolgálatba, hogy tanulmányi költségeik kárpótlása, illetve megtérítése címén 6000 koronát kapnak. — Ha ezt a kedvezményt igénybe venni kívánja tegye meg sürgősen a szükséges lépéseket s legforróbb vágját, — hogy orvos lehessen, — mint szegény fia is elérheti. A felvétel érdekében teendő eljárás, illetőleg keresse fel lapunk szerkesztőjét, aki szívesen ad bővebb utbaigazítást.

791—1909. sz. végrh.

Árverési hirdetmény.

Alulírott bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t.-c. 102., illetőleg az 1908. évi XLI. t.-c. 19. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy az aradi kir. járásbírósnak 1908. évi Sp. IV. 981/2. számú végzése következtében Dr. Szegő Hugó ügyvéd által képviselt Magyaródi és Ménesi börtörmelők szövetsége aradi cég javára 76 kor. 78 fill. s jár. erejéig 1908. évi szeptember hó 1-én foganatosított kielégítési végrehajtás után lefoglalt és 640 koronára becsült következő ingóságok, u. m.: szarvasmarhák, házbutorok és kocsi nyilvános árverésen eladatnak.

Mely árverésnek a puji kir. járásbírósnak 1909.-ik évi V. 1377. számú végzése folytán 76 kor. 78 fillér tökéltétel erejéig, Petrilla község Csimpa részén végrehajtást szenvedő lakásán leendő megtartására 1909. évi június hó 21.-ik napjának délután 2 órája határidőül kiütetik és ahhoz a venni szándékozók ezen-nel oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t.-c. 107. és 108. §-a értelmében készpénzfizetés mellett, a legtöbbet ígérőnek, szükség esetén becsáron alul is el fognak adatni.

Amennyiben az elárverezendő ingóságokat mások is le- és felülfoglaltatták és azokra kielégítési jogot nyertek volna, ezen árverés az 1908. évi XLI. t.-c. 20. §-a értelmében ezek javára is elrendelhetik.

Kelt Puj, 1909. évi június hó 4. napján.

Bíró János
kir. jbir. végrehajtó

MAGYAR EMBER CSAK MAGYAR ÁSVÁNYVIZET IGYÉK!

Magyar ásványviz

forgalmi és kiviteli részvénytársaság
Budapest, V., Báthory-utca 5. szám.

Kizárólag természetes magyar ásványvizet hozunk forgalomba.

Borszéki Boldizsár, idült gyomorba-j ellen
„BOR 2. N. FOKUT”, az ásványvizet bír-lyja, Kossuthi ellen.
Borszéki Kossuth, verszegénység ellen
Bodoki Matild, alkalis savanyuviz ...

Baross, vesebaj ellen ...
Borhegyi, húgyhajtó ...
Bohóti, üdítő viz ...
Előpatáki, sárgaság ellen ...
Felsőrákosi Mária, légesdohurut ellen
Hargitaligeti, üdítő ital ...

Horgász, étvágygerjesztő ...
Kásonfőkut (Salutaris) jó és lithium tartal.
Rápáti, égvényes ásványviz ...
Székely-Selters, idült gyomorba-jok ellen ...
Stojkal, cukorbetegség ellen ...

Kérdezze meg az orvosát és megtudja, hogy a

természetes ásványviz

Magyar ásványvizeinkkel a külföld majdnem összes gyógyvizei pótolhatók.

gyógyhatása és kellemes íze össze nem hasonlítható a mesterséges ásványvizekkel. 9 12

RAKTÁR: SCHÄFFER MIHÁLYNÁL PETROZSÉNYBEN.

ERZSÉBET SÖRCSARNOK

:: MEGNYITÁSA! ::

Van szerencsém Petrozsény és vidéke
n. é. közönségének b. tudomására
hozni miszerint az :: :: :: ::

„ERZSÉBET“

:: SPITZER-FÉLE ::

SÖRCSARNOKOT

(a Fekete Jung-féle házban) átvettem
és azt folyó hó 5-én ünnepélyesen
:: :: :: megnyitottam. :: :: ::

Továbbá azt is tudatni kívánom
a n. é. közönséggel, hogy a legjobb
és legfinomabb borokat fogom kiszol-
gálni, Dréher korona sör mindennap
friss csapolás.

Konyhában pedig a legizlesebb
ételek kaphatók a legjutányosabb árban.

Abonenseket úgy háznál, mint há-
zon kívül is elfogadok a legjutányosabb
árban.

Előzékeny és pontos kiszolgálás.
A n. é. közönség b. pártfogását kérve
vagyok tisztelettel

KÁLLÓ JENŐ

»Erzsébet« sörcsarnok tulajdonosa.

T. c.

Petrozsényben felállított fiókinézetünk működését megkezdvén, tisztelettel tudatjuk, hogy fiókinéze-
tünk dévai főintézetünk által kultivált valamennyi
üzletágot szintén fölveszi működési körébe, nevezetesen: leszámítol váltókat, kölcsönöket ad részlet-
törlesztésre váltók, vagy adóslevelek ellenében, tör-
lesztéses kölcsönöket ad 10—50 évig tartó lejárat
mellett. Értékpapírokra előleget nyújt, állampapírok
szelvényeit beváltja. Elfogad betéteket betétkönyvre,
vagy folyószámlára a legelőnyösebb feltételek mellett.
Bank- és kölcsönügyekben felvilágosítással készség-
gel szolgál petrozsényi fiókinézetünk vezetősége.

Dévai Takarékpénztár Részvénytársaság.

3-13

!! Legolcsóbb beszerzési forrás !!

ÜVEG- és PORCELLÁN-ÜZLET

:: PETROZSÉNYBEN. ::

Van szerencsém a nagyérdemű vevő
közönség tudomására hozni, hogy a
Goldstein Albert-féle üveg- és porcellán-üzletet
átvettem, egyszersmind áthelyeztem a
Gross Herman-féle házba. Nagy
raktáron van porcellán, evő, kávé és
tea készletekben, valamint alpacca és
chinai ezüst dolgokban. Elvállalok épü-
let üvegezést és olcsó képkeretezést,
minden kivitelenben. A nagyérdemű ve-
vő közönség szíves pártfogását kérve
teljes tisztelettel:

3-10

WINKLER SIMON.

!! Szolid és pontos kiszolgálás !!

ELADÓ HÁZ

Kalvárián szép nagy — téglá
égetésre alkalmas — telekkel.

Cím e lap kiadóhivatalában.

Kiadó lakás emelsten 4 lakó szo-
ba, fürdőszoba, cseléd
szoba, konyha, verenda és pince.

Cím a Kiadóhivatalban.

893.—1909. sz. vhtó.

Árverési hirdetmény.

Alulírott bíróság végrehajtó az 1881. évi LX. t.-c.
102., illetleg az 1908. évi XLI. t.-c. 19. §-a értelmében
ezennel közhírré teszi, hogy a puji kir. járásbíróságnak
1909. évi Sp. II. 321 számú végzése következtében Dr. Popu
Viktor puji ügyvéd által képviselt Viegenfeld Adolf javára
58 K.-s jár. erejéig 1909. évi május hó 22-én foganato-
sított kielégítési végrehajtás útján lefoglalt és 4600 koro-
nára becsült következő ingóságok, u. m.: jégszekrény és
Rosenthal Manonál levő 800 azaz nyolcszáz korona kö-
vetelés nyilvános árverésen eladottnak.

Mely árverésnek a puji kir. járásbíróság 1909.-ik
évi V. 1247/2. számú végzése folytán 58 kor. tőkekö-
vetelés, ennek 1909. évi január hó 1. napjától járó 6%
kamatai, 1/2% váltódíj és eddig összesen 44 kor. 20
fillérben bíróilag már megállapított költségek erejéig,
Vulkan községben vajtást szenvedő lakásán leendő
megtartására 1909. évi június hó 26-ik napjának
délutótti fél 12 órája határidőül kitűzetik és ahhoz a
venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hivatnak
meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t.-c.
107. és 108. §-ai értelmében készpénzfizetés mellett, a
legtöbbet ígérőnek, szükség esetén becsáron alul is el
fognak adatni.

Amennyiben az elárverezendő ingóságokat mások
is le- és felülfoglaltatták és azokra kielégítési jogot nyer-
tek volna, ezen árverés az 1908. évi XLI. t.-c. 20. §-a
értelmében ezek javára is elrendeltetik.

Kelt Púj, 1909. évi június hó 9. napján.

Biró János

kir. bír. végrehajtó.

157—1909. sz.

Pályázati hirdetmény.

A petrozsényi iparostanonciskola felügyelő-
bizottsága a következő tanítói állásokra hirdet
pályázatot:

Két rajztanítói állásra heti 3—3 órával.

Egy kereskedelmi ismereteket előadó tanítói
állásra heti 6 órával.Két közismereti tárgyat előadó tanítói állásra
egyenként később meghatározandó óraszámmal.

NYOMATOTT FIGULI ANTAL GYORSSAJTÓJÁN PETROZSÉNY.

A megbízás három évre terjed. A díjazás
óránként két korona.

A pályázni szándékozók a „Petrozsényi
Iparostanonciskola Felügyelő-bizottságához”
intézett kérvényeiket képesítésük másolatával és
eddig működésük megjelölésével 1909. év július
hó 1-ig a petrozsényi iparostanonciskola igaz-
gatóságához nyújtsák be.

A megválasztottak állásukat 1909. szeptem-
ber hó 1-én kötelesek elfoglalni.

Petrozsény, 1909. május hó 1-én.

Schreiner József

fel. biz. elnök

A világ legújabb és legnagyobb csodája!

Csak néhány napig látható!

Kézből és arckifejezésből kabalisztikus
könyvekből képes bárkinek a gondolatait meg-
fejtetni, azonkívül minden embernek nevét, élet-
korát megmondani, továbbá véleményt mondani
szerelmi és családi viszonyokban, ugyancsak bel-
és külföldi utazásokra nézve kereskedelmi és
gazdasági ügyekben.

A világ**legkisebb embere.**

A személy magában is rendkívüli látvány.
— A termete csodálatraméltó s az egész
családja kis természetű — Működik reggel
8 órától egész nap a „Wagner” szállodá-
ban I. emelet 3. ajtó számú szobájában.

Tisztelettel

OVITS E. EZIK,

a világ legkisebb embere.